

Presennol

Y Cyngorydd HJ David – Cadeirydd

JC Spanswick
HM Williams

N Farr
JPD Blundell

W R Goode

J Gebbie

Swyddogion:

Alex Rawlin	Rheolwr Polisi Corfforaethol a Materion Cyhoeddus
Carys Lord	Prif Swyddog - Cyllid, Perfformiad a Newid
Claire Marchant	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles
Janine Nightingale	Cyfarwyddwr Corfforaethol - Cymunedau
Kelly Watson	Prif Swyddog – Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Rheoleiddio
Mark Shephard	Prif Weithredwr
Deborah Exton	Dirprwy Bennaeth Cyllid dros dro
Mark Galvin	Uwch Swyddog Gwasanaethau Democrataidd - Pwyllgorau
Lindsay Harvey	Cyfarwyddwr Corfforaethol – Addysg a Chymorth i Deuluoedd
Michael Pitman	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd – Pwyllgorau
Jason Bale	Rheolwr Gweithredol (Gwasanaethau Menter ac Arbenigol)
Sara Davies	Graduate - Policy, Performance & Public Affairs
Gareth Denning	Arweinydd Tîm Polisi
Richard Matthews	Arweinydd Tîm Cynllunio Datblygiadau
Jonathan Parsons	Rheolwr Grŵp Datblygu
Delyth Webb	Rheolwr Grŵp Adfywio Strategol
Casey French	Graduate - Policy, Performance & Public Affairs

70. DATGANIADAU O FUDDIANT

Y Cyngorydd H Williams - eitem 6
Y Cyngorydd JP Bundell - eitem 9

71. CYMERADWYO COFNODION

PENDERFYNWYD: Bod cofnodion cyfarfod 18/10/2022 yn cael eu cymeradwyo fel cofnod gwir a chywir

72. EIRIOLAETH RANBARTHOL A GWASANAETH YMWELD ANNIBYNNOL I BLANT

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymdeithasol adroddiad a ofynnodd am gymeradwyaeth i:

- estyn y Cytundeb Rhyng-Awdurdod (IAA) gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf (RhCT) a Chyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful am 12 mis (opsiwn o ymestyn am 12 mis arall), i barhau i ddarparu'r gwasanaeth rhanbarthol ar gyfer Eiriolaeth Broffesiynol Annibynnol (IPA) ac Ymweld Annibynnol (IV); ac
- atal cofrestr amddiffyn plant y Cyngor o ran estyniad arfaethedig y contract gwasanaeth Eiriolaeth Broffesiynol (IPA) ac Ymweld Annibynnol (IV) gyda Tros Gynnal Plant (TGP) Cymru.

CABINET - DYDD MAWRTH, 15 TACHWEDD 2022

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymdeithasol gefndir i'r adroddiad yn adran 3 o'r adroddiad.

Ychwanegodd fod yr awdurdod contractio arweinïol (CBSRhCT) wedi argymhell oedi ail-gomisiynu am gyfnod o 12 mis, wrth aros am wybodaeth bellach a chanllawiau gan LIC. Mae disgwyl i'r contract a'r Cytundeb Rhyng-Awdurdod rhanbarthol ddod i ben ym mis Ebrill 2023 a does dim opsiwn i'w ymestyn ymhellach. Er mwyn ymestyn y contract gwasanaeth, mae RhCT yn cynnig dyfarnu contract tymor byr yn uniongyrchol i'r un darparwr gwasanaeth ar yr un telerau â'r contract presennol. Felly, gofynnir am gymeradwyaeth y Cabinet i ymestyn y Cytundeb Rhyng-Awdurdod rhanbarthol y tu hwnt i'r tymor gwreiddiol, o 1 Ebrill 2023 i 31 Mawrth 2024, gyda'r opsiwn i ymestyn am 12 mis arall, yn dibynnu ar ganlyniad yr adolygiad a datblygu offeryn 'ystod a lefel' diwygiedig ac i atal gofynion rheolau gweithdrefn contract y Cynghorau i gymeradwyo'r dyfarniad uniongyrchol arfaethedig.

Darparwyd rhagor o fanylion yn adran 4 o'r adroddiad.

Dyweddodd y Dirprwy arweinydd ei bod yn fwy bodlon y byddem yn cael ein herio dros beidio â chael darpariaeth eiriolaeth nag atal ein rheolau gweithdrefn contract tra byddwn yn aros am adolygiad gan Lywodraeth Cymru. Roedd hi'n credu er bod ansicrwydd ynglŷn â chanlyniad yr adolygiad, roedd yn well ganddi i'n plant gael rhywfaint o sefydlogrwydd yn eu perthynas â'r gweithwyr proffesiynol sy'n gallu eu cefnogi. Cytunodd yr Arweinydd â'r sylwadau hyn ac awgrymodd ein bod yn cyflwyno sylwadau drwy Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i'r perwyl hwnnw.

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet:

1. Yn ymestyn y Cytundeb Rhyng-Awdurdod (IAA) gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf a Chyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful am 12 mis, gyda'r dewis i ymestyn am 12 mis arall, yn ddibynnol ar ganlyniad yr adolygiad a datblygu offeryn 'ystod a lefel' diwygiedig; ac
2. Yn atal cofrestr amddiffyn plant y Cyngor o ran estyniad arfaethedig y contract gwasanaeth Eiriolaeth Broffesiynol (IPA) ac Ymweld Annibynnol (IV) gyda Tros Gynnal Plant (TGP) Cymru.

73. ADRODDIAD BLYNYDDOL SYLWADAU A CHWYNION GWASANAETHAU CYMDEITHASOL 2021/22

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymdeithasol adroddiad o Adroddiad Blynyddol 2021/22 ar gynrychioliadau a chwynion gwasanaethau cymdeithasol yn ôl gofynion canllawiau Llywodraeth Cymru.

Eglurodd fod adroddiad 2021/2022 yn cynnwys gwybodaeth ystadegol mewn perthynas â'r sylwadau a'r cwynion a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn ar gyfer Gofal Cymdeithasol i Oedolion a Gofal Cymdeithasol Plant.

Mae nifer y sylwadau (cwynion, sylwadau a chanmoliaeth) a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod adrodd yn cael eu rhestru fel a ganlyn:

16	Cwynion Statudol Cam 1 a Cham 2
2	Cwynion Corfforaethol
55	Gweithdrefn pryderon wedi'u datrys cyn cwynion
1	Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus
170	Canmoliaeth / Sylwadau

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant grynodedb o'r uchod fel yr amlygydd yn adran 4 ac Atodiad 1 o'r adroddiad.

Roedd y Dirprwy Arweinydd yn falch o weld lefel y cwynion yn lleihau. Teg dweud ei bod yn bwysig bod trigolion yn gwneud cwynion neu awgrymiadau os nad oedden nhw'n hapus gyda gwasanaeth er mwyn i ni wella'r hyn rydyn ni'n ei ddarparu.

Gofynnodd yr Aelod Cabinet dros Adfywio a fyddem yn adolygu'r prosesau hyn yn rheolaidd a hefyd a ydym wedi dysgu unrhyw wersi o gwynion blaenorol. Esboniodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol, Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant, fod y broses yn cael ei hadolygu'n rheolaidd a bod cwynion yn bwysig i'w hystyried a'u datrys yn gynnar.

Dywedodd yr Aelod Cabinet Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol ei bod yn galonogol gweld bod mwy o ganmoliaeth na chwynion. Eglurodd fod pwysau ar y system ofal, ac roedd hi'n amlwg bod oedi mewn gwasanaeth yn aml yn arwain at gwynion. Gofynnodd a oedd partneriaid sy'n gweithio gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn cael eu dwyn i gyfrif am unrhyw oedi roedden nhw'n gyfrifol amdano hefyd.

Esboniodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant fod gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr a sefydliadau partner ddulliau cadarn o brosesau atebolrwydd anffurfiol a ffurfiol ac amlygodd nifer o'r rhain i'r Aelodau.

Gofynnodd y Cynghorydd Spanswick a oedd yr atgyfeiriadau a dderbyniwyd i gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol wedi cynyddu fel yr oeddynt wedi'u gwneud yn y gyfarwyddiaeth cymunedau. Esboniodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant nad oedd ganddi'r data hwnnw wrth law ond y byddai'n ei ddarparu ar ôl y cyfarfod.

Gofynnodd arweinydd am yr amcanion a osodwyd eleni. Ydyn ni'n hyderus ein bod ni ar y trywydd iawn gyda'r rhain? Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol, Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant, mai'r un mwyaf heriol yw'r wybodaeth am ofal cymunedol Cymru, fodd bynnag, roeddem ar y trywydd iawn ar gyfer yr holl amcanion hyn.

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet yn cymeradwyo'r Adroddiad Blynyddol ar sylwadau a chwynion gwasanaethau cymdeithasol ar gyfer 2021/22 yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

74. **PREMIYMAU TRETH Y CYNGOR - CARTREFI GWAG HIRDY MOR AC AIL GARTREFI**

Cyflwynodd y Prif Swyddog - Cyllid, Perfformiad a Newid adroddiad a oedd wedi:

- rhoi gwybodaeth i'r Cabinet am y pwerau dewisol sydd gan y Cyngor i godi symiau uwch o Dreth Gyngor (premiwm) ar gartrefi gwag tymor hir ac ail gartrefi, fel y darperir ar eu cyfer gan Ddeddf Tai (Cymru) 2014.
- gofyn am gymeradwyaeth gan y Cabinet i gychwyn ymarfer ymgynghori ar ddefnydd arfaethedig o'r pwerau hyn mewn perthynas â chartrefi gwag hirdymor ac ail gartrefi.
- gofyn am gymeradwyaeth gan y Cabinet i ddod â chanlyniadau'r ymarfer ymgynghori yn ôl er mwyn i'r Cabinet benderfynu ar ffordd ymlaen ar gyfer argymhelliad i'r Cyngor llawn.

Esboniodd yr Aelod Cabinet Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol - fod pwysau penodol ynglŷn â hyn ac er nad dyma'r opsiwn cyflymaf, roedd yn bwysig edrych ar bob agwedd. Roedd yn gobeithio y byddai'r ymgynghoriad yn llwyddiant. Cytunodd yr Arweinydd gyda

CABINET - DYDD MAWRTH, 15 TACHWEDD 2022

sylwadau'r aelod cabinet gan ddweud bod trigolion yr oedd wedi siarad â nhw eisiau gweld tai gwag yn cael eu defnyddio eto.

Croesawodd y Dirprwy Arweinydd yr adroddiad gan ddweud bod angen y cyllid ychwanegol. Roedd nifer o eiddo gwag yn ac eto roedd llawer o bobl yn byw ar y stryd felly mae hon yn dasg bwysig ar gyfer y dyfodol. Amlygodd y Prif Swyddog Cyllid, Perfformiad a Newid yr amrywiol breimiymau oedd i'w talu ar gartrefi gwag ar ôl nifer o flynyddoedd.

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet yn nodi'r adroddiad a:

- Chytuno i gychwyn ymarfer ymgynghori ar ddefnydd arfaethedig o'r pwerau hyn mewn perthynas â chartrefi gwag hirdymor ac ail gartrefi.
- Cytuno ymhellach i ddod â chanlyniadau'r ymarfer ymgynghori yn ôl er mwyn i'r Cabinet wneud argymhelliad i'r Cyngor llawn.

75. ADRODDIAD HANNER BLWYDDYN RHEOLI'R TRYSORLYS 2022-23

Cyflwynodd y Prif Swyddog - Cyllid, Perfformiad a Newid adroddiad a oedd wedi:

- rhoi diweddariad i'r Cabinet ar yr adolygiad canol blwyddyn a'r sefyllfa hanner blwyddyn ar gyfer gweithgareddau rheoli'r Trysorlys a dangosyddion rheoli'r trysorlys ar gyfer 2022-23.
- amlygu cydymffurfiaeth â pholisïau ac arferion y Cyngor.

Roedd y Prif Swyddog - Cyllid, Perfformiad a Newid wedi rhoi cefndir fel y nodir yn adran 3 o'r adroddiad. Dywedodd fod crynodeb o weithgareddau rheoli'r trysorlys ar gyfer Ebrill 2022 - Medi 2022 yn cael ei ddangos yn nhabl 1 yn Atodiad A. Ers dechrau'r flwyddyn ariannol mae'r Cyngor wedi cael arian dros ben er mwyn ei fuddsoddi. Mae'r balans ar fuddsoddiadau ar 30 Medi 2022 wedi gostwng o £102.2 miliwn yn Chwarter 1, i £98.45 miliwn o ganlyniad i symudiadau arian parod o ddydd i ddydd, gyda chyfradd llog cyfartalog o 0.88%.

Esboniodd y Prif Swyddog - Cyllid, Perfformiad a Newid nad oedd y Cyngor wedi cymryd unrhyw fenthycia tymor hir ers mis Mawrth 2012. Roedd y Cynllun Rheoli Tenement a gymeradwywyd ar gyfer 2022-23 yn cynnwys rhagdybiaeth y byddai angen i'r Cyngor fenthyg £9.36 miliwn yn ystod y flwyddyn, ar sail bod y Cyngor yn dal £76 miliwn o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy y gallai eu defnyddio yn y tymor byr i ariannu gwariant. Roedd y ffigurau hyn yn seiliedig ar y rhagdybiaeth y byddai cronfeydd wrth gefn y Cyngor yn gostwng £11.04 miliwn o falansau a gedwir ar 31 Mawrth 2021. Fodd bynnag, o ganlyniad i lithriad yn Rhaglen Gyfalaf 2021-22, roedd swm y cronfeydd wrth gefn yr oedd angen eu tynnu i lawr i ariannu'r rhaglen gyfalaf yn 2021-22 yn sylweddol is na'r disgwyl. Roedd gwybodaeth bellach yn 4 o'r adroddiad.

Croesawodd yr Aelod Cabinet Adnoddau'r adroddiad gan ddiolch i'r tîm dan sylw. Eglurodd ei bod yn bwysig ceisio cyngor allanol a gofynnodd a oedd y cyngor annibynnol yn cael ei geisio'n rheolaidd yn ôl yr angen. Cadarnhaodd y Prif Swyddog - Cyllid, Perfformiad a Newid bod hyn yn wir o ran buddsoddiadau.

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet:

Yn nodi gweithgareddau rheoli trysorlys y Cyngor ar gyfer 2022-23 am y cyfnod 1 Ebrill 2022 i 30 Medi 2022 a'r Dangosyddion Rheoli Trysorlys a ragwelir ar gyfer 2022-23.

76. AILDDATBLYGU NEUADD Y DREF MAESTEG

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau adroddiad a oedd yn gofyn am gymeradwyaeth y Cabinet i addasu contract gwaith adeiladu ailddatblygu Neuadd y Dref Maesteg yn unol â rheolau 3.3.2 a 3.3.3 o Reolau Gweithdrefn Contractau'r Cyngor, ac i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cabinet ynghylch oedi gyda'r amserlenni rhaglen.

Rhoddodd gefndir i'r prosiect fel y manylir yn adran 3 o'r adroddiad. Dechreuodd y gwaith ar y safle ym mis Mawrth 2020, dim ond 2 wythnos cyn y cyfnod clo cenedlaethol yn sgil pandemig Covid-19. Er bod y gwaith wedi gallu parhau i ryw raddau yn ystod y cyfnod hwn, mae'r oedi hyd yma wedi bod yn anochel oherwydd nifer o ffactorau gan gynnwys; gweithlu llai oherwydd cyfyngiadau gweithio yn ystod y pandemig a gofynion hunan ynysu staff; anawsterau wrth sicrhau deunyddiau ac isgontractwyr o ganlyniad i wasanaethau'n cau yn ystod y pandemig a newidiadau yn yr hinsawdd economaidd; Halogiad i rannau o'r safle a orchuddiwyd gan strwythurau gwreiddiol. Ni ellid fod wedi rhagweld yr un o'r rhain ar y cychwyn. Darparwyd rhagor o fanylion yn adran 4 yr adroddiad

Eglurodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau, oherwydd hyn, fod cynnydd yng nghostau'r prosiect dros y terfyn contract presennol o £7,027,011. Felly, er mwyn galluogi'r gwaith adeiladu i fwrw ymlaen heb oedi pellach ac atal stop ar y gwaith, roedd yn ofynnol i awdurdodi addasu'r contract i gynnwys yr elfennau a ragwelwyd ac unrhyw elfennau annisgwyl pellach. Byddai hyn yn cynyddu gwerth y contract gwaith i derfyn o £7,708,418.

Esboniodd yr Aelod Cabinet Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol ei bod yn bwysig cywiro materion yn gynnar a'i wneud yn iawn, fel y gall cenedlaethau'r dyfodol elwa ohono. Gofynnodd, o ystyried yr oedi, fodd bynnag, a ydym wedi gweithio gydag AWEN i sicrhau bod digwyddiadau a oedd yn cael eu cynnal fel arfer yn neuadd y dref yn gallu cael eu cynnal yn rhywle arall. Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau fod AWEN wedi gweithio gyda grwpiau cymunedol lleol i ddod o hyd i lefydd eraill i gynnal digwyddiadau ac mae hyn wedi bod yn bwysig i'r gymuned er mwyn sicrhau'r cynwysoldeb hwnnw wrth wneud penderfyniadau.

Ychwanegodd y Dirprwy Arweinydd ei bod wedi cynghori mewn cyfarfod Cabinet/Bwrdd Rheoli Corfforaethol y byddai Pŵer Dirprwyedig yn fwy priodol i sicrhau amserlenni hefyd.

Gofynnodd yr Aelod Cabinet dros Adfywio pam fod angen pŵer dirprwyedig. Esboniodd Cymunedau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol fod rheolwyr y prosiect wedi darganfod problemau gyda'r llinell gwaith plastro ar ddiwedd mis Hydref. Roedd cost y gwaith dros y swm contract oedd yn ei le ac felly roedd angen taliadau uniongyrchol i sicrhau nad oedd oedi yn y gwaith. Gofynnodd yr Aelod Cabinet dros Adfywio gwestiynau pellach yn ymwneud â'r gweithiau a gafodd eu hateb gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol.

Ychwanegodd yr Arweinydd ei bod yn bwysig dysgu o'r broses a'i bod yn croesawu ymgysylltu gyda'r pwyllgorau trosolwg a chraffu yn y dyfodol. Cytunodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau mai rhan bwysig o'r broses oedd yr adolygiad. Bydd adroddiad cwblhau yn cael ei gynnal unwaith y bydd y gwaith wedi'i orffen a byddai hyn yn cynnwys adolygiad ar y broses, yr hyn aeth yn dda a beth y gellid ei wella yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD:

Bod y Cabinet:

1. Yn awdurdodi addasu contract gwaith adeiladu ailddatblygu Neuadd y Dref Maesteg i gynnwys gwaith a gwasanaethau ychwanegol gan y contractwr sydd

wedi bod yn angenrheidiol ac yn parhau i fod yn angenrheidiol ers y caffaeliad cychwynnol a chynyddu gwerth y contract i £7,708,417 yn unol â rheolau 3.3.2 a 3.3.3 o Reolau Gweithdrefn Contractau'r Cyngor.

2. Yn nodi'r oedi yn amserlenni'r prosiect a bod amserlen ddiwygiedig yn cael ei datblygu gyda'r contractwr fel rhan o drafodaeth barhaus.

77. AWDURDOD DIRPRWYEDIG CYNLLUN DATBLYGU LLEOL NEWYDD

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau adroddiad a oedd yn gofyn am gytundeb y Cabinet i ddarparu awdurdod dirprwyedig i swyddogion weithredu ar ran y Cyngor pe bai'r Arolygydd yn cynnig newidiadau sy'n deillio o archwilio cadernid unrhyw agwedd ar y Cynllun Datblygu Lleol Newydd (RLDP) yn ystod sesiynau gwrandawriad yr arolygiad.

Darparodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau gefndir yr adroddiad fel y nodir yn adran 3 o'r adroddiad. Ychwanegodd y bydd y sesiynau gwrandawriad yn cael eu cynnal ar-lein ac yn cychwyn yn ystod wythnos 22 Ionawr 2023 ac y bydd yr Arolygydd yn arwain trafodaeth ar y materion y mae'n teimlo sydd angen egluro er mwyn pennu cadernid y Cynllun Datblygu Lleol Newydd. Os oes angen, ar ddiwedd pob sesiwn gwrandawriad, bydd yr Arolygydd yn cadarnhau gyda swyddogion unrhyw gamau y mae angen iddynt eu cymryd mewn ymateb i faterion cadernid a godwyd yn ystod y drafodaeth.

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau yn nodi y bydd unrhyw newidiadau a gynigir yn cael eu cynhyrchu gan yr Arolygydd a'r cyfan y bydd yr Arolygydd yn ei geisio gan y Cyngor yw cytundeb mewn egwyddor ar gyfer y newid arfaethedig. Roedd gwybodaeth bellach yn 4 o'r adroddiad.

Dywedodd yr Aelod Cabinet Cymunedau ei fod yn hyderus bod y cynllun newydd a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru yn gadarn.

Gofynnodd y Dirprwy Arweinydd er budd y cyhoedd, beth oedd yn newid bach a beth oedd yn newid mawr.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau y gallai mân newid ofyn i ni gryfhau rhywfaint o eiriad polisi. Efallai y byddan nhw hefyd yn gofyn pan fyddwn ni'n cyfeirio at bolisiâu, ein bod yn sicrhau ein bod yn cyfeirio at bolisiâu cenedlaethol. Gall newid mawr gyfeirio at ychwanegu neu ddileu dyraniad tai at y cynllun neu newid nifer y tai y cyfeirir atynt. Byddai angen i unrhyw newidiadau mawr i'r cynllun ddod yn ôl at gyngor y cabinet, ond mae'r newidiadau hyn yn annhebygol o ddigwydd.

Gofynnodd yr Arweinydd pe bai unrhyw newidiadau yn cael eu gwneud, a fyddai hyn yn destun ymgynghoriad cyhoeddus. Yn ogystal a oedd hyn yn arfer safonol ym mhob awdurdod a'i fod yn dilyn y fframwaith a nodir gan Lywodraeth Cymru. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau ei bod yn weithdrefn safonol a dirprwywyd awdurdod fel rhan o hyn. Byddai unrhyw newid y gofynnwyd amdano yn ffurfio amserlen o newidiadau ac roedd y rhain i gyd wedi'u dogfennu ac yn amodol ar ymgynghoriad cyhoeddus 6 wythnos.

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet

- yn cytuno y dylid rhoi awdurdod dirprwyedig fel y disgrifir ym Mharagraff 4.6 o'r Adroddiad i'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau a Rheolwr Grŵp Gwasanaethau Cynllunio a Datblygu neu yn eu habsenoldeb y Rheolwr Cynllunio Strategol a Thrafnidiaeth a'r Arweinydd Tîm Cynllunio Strategol, i

gytuno ar newidiadau i'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd fel rhan o'r broses Archwilio a chynnig y Newidiadau Materion sy'n Codi priodol i fynd i'r afael â'r diwygiadau hynny.

78. **CYNLLUN DYLETSSWYDD BIOAMRYWIAETH PEN-Y-BONT AR OGWR, 2022-2025**

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau adroddiad a oedd yn diweddar'u Cabinet ar Adroddiad Cynnydd Gwydnwch Bioamrywiaeth ac Ecosystemau Pen-y-bont ar Ogwr, 2018-21 a cheisio cymeradwyaeth y Cabinet ar gyfer mabwysiadu Cynllun Dyletswydd Bioamrywiaeth Pen-y-bont ar Ogwr, 2022-25 a gweithredu camau a fydd yn deillio o hynny.

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau gefndir i hwn yn adran 3 o'r adroddiad. Mae adolygiad wedi'i gynnal o gyflawniad y Cyngor yn erbyn Cynllun Gwydnwch Bioamrywiaeth ac Ecosystemau 2018- 21. Roedd yr adolygiad hwn yn cynnwys cyfres o weithdai gydag adrannau perthnasol ledled y Cyngor. Fel rhan o'r gweithdai, cafodd pob un o'r camau a nodir yn y Cynllun Gwydnwch Bioamrywiaeth ac Ecosystemau eu hadolygu, gan roi'r cyfle i sawl adran lywio cynnydd mewn darpariaeth ar y cyd, tra hefyd yn rhoi adborth ar heriau wrth gyflwyno a chyfleoedd ar gyfer ffyrdd gwell o weithio.

Mae canlyniad yr adolygiad wedi ei gyflwyno fel Adroddiad Cynnydd Bioamrywiaeth a Gwydnwch Ecosystemau Bioamrywiaeth Pen-y-bont ar Ogwr, 2018-21 ac i'w weld yn atodiad 1. Roedd gwybodaeth bellach yn 4 o'r adroddiad. Ychwanegodd fod fersiwn wedi'i diweddar'u o Gynllun Dyletswydd Bioamrywiaeth Pen-y-bont ar Ogwr 2022-25 yn atodiad 2 o'r adroddiad.

Diolchodd yr Aelod Cabinet Cymunedau i'r tîm a weithiodd ar yr adroddiad hwn. Nododd bwysigrwydd bioamrywiaeth fel dyletswydd statudol ac un sy'n bwysig i'r Cyngor cyfan.

Gofynnodd yr Arweinydd mewn perthynas â'r newid yn yr hinsawdd sut y gallwn adlewyrchu effaith y newidiadau yn ein cynllun yn llawn. Esboniodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau fod y cynllun bioamrywiaeth yn gweithredu ar y cyd â'r rhaglen argyfwng hinsawdd yn ogystal â strategaeth garbon niwtral 2030. Rhan allweddol o'r Strategaeth Garbon Niwtral oedd edrych ar ddefnyddio tir y gellir ei blannu ac amddiffyn ar gyfer cynlluniau bioamrywiaeth.

Argymhellodd yr Arweinydd y dylid cyflwyno adroddiad blynyddol ar hyn i'r Cabinet i roi diweddiariad wrth i'r cynllun fynd yn ei flaen.

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet

- Yn nodi Adroddiad Cynnydd Gwydnwch Bioamrywiaeth ac Ecosystemau Bioamrywiaeth Pen-y-bont ar Ogwr, 2018-21 (atodiad 1 i'r adroddiad) ac yn cymeradwyo mabwysiadu Cynllun Dyletswydd Bioamrywiaeth Pen-y-bont ar Ogwr, 2022-2025 (atodiad 2).

79. **ESTYNIAD ARFAETHEDIG I WARCHODFA NATUR LEOL FROG POND WOOD**

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau adroddiad a oedd yn gofyn am gymeradwyaeth gan y Cabinet i ymestyn Gwarchodfa Natur Leol Frog Pond Wood.

Rhoddodd gefndir i'r adroddiad fel y nodir yn adran 3. Ychwanegodd fod y Cabinet ar 6 Ebrill 2021 wedi penderfynu cymeradwyo ymestyn Gwarchodfa Natur Leol Frog Pond Wood i gynnwys parcel ychwanegol o dir cyffiniol a elwir yn Village Farm Meadow o fewn dynodiad y Warchodfa Natur Leol.

Esboniodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau fod y llain estyniad arfaethedig o fewn ffin safle Ystâd Ddiwydiannol Village Farm, Y Pîl, ac mae tua 0.5 hectar o ran arwynebedd. Nodir y llain hon yng Nghynllun Rheoli Gwarchodfa Natur Leol Frog Pond Wood 1994 fel ardal/sgrin goediog, a fyddai'n dangos bod y llain hon wedi bod yn goediog ers dros 30 mlynedd. Ar wahân i beidio â bod o fewn ffin Gwarchodfa Natur Leol Frog Pond Wood, mae'r llain hon wedi'i gwahanu'n gorfforol o'r Warchodfa Natur Leol gan fanc serth heb fynediad llwybr ffurfiol i gysylltu'r ddau safle. Roedd gwybodaeth bellach yn 4 o'r adroddiad.

Gofynnodd y Dirprwy Arweinydd pa amddiffyniad oedd gan yr ardal unwaith y daeth yn rhan o'r warchodfa natur. Eglurodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau fod gan y tir ddynodiad o fewn y CDLI a bod amddiffyniad yn cael ei roi iddo. Ychwanegodd fod ganddo gynllun rheoli hefyd o ran gwella bioamrywiaeth.

Ychwanegodd yr Arweinydd fod yr ardal yma gerllaw Ysgol Gyfun Cynffig Mynnig ac roedd gan yr ysgol hon glwb eco weithgar iawn. Dywedodd y byddai diddordeb gan yr ysgol fod yn rhan o'r fenter yma gan y byddai hyn yn cryfhau'r ddealltwriaeth o fioamrywiaeth ar ei stepen drws ac ymdeimlad o berchnogaeth o'r estyniad newydd gan y gymuned leol.

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet

- yn cymeradwyo estyniad Gwarchodfa Natur Leol Frog Pond Wood a gynigir yn yr adroddiad hwn ac awdurdodi'r Cymunedau Cyfarwyddwr Corfforaethol i gymryd unrhyw gamau sy'n angenrheidiol i gyflawni'r estyniad.

80. **PROSES YMGYNGHORI AR GYFER GORCHMYNION RHEOLEIDDIO TRAFFIG**

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet yn gohirio'r adroddiad hwn i ddyddiad diweddarach

81. **GORCHMYNION GWARCHOD MANNAU CYHOEDDUS**

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet yn gohirio'r adroddiad hwn i ddyddiad diweddarach

82. **PENODI LLYWODRAETHWYR AWDURDOD LLEOL**

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Chymorth i Deuluoedd adroddiad a oedd yn gofyn am gymeradwyaeth gan y Cabinet i benodi llywodraethwyr yr awdurdod lleol i gyrrff llywodraethu'r ysgol a restrir ym mharagraff 4.1.

Eglurodd, ar gyfer y chwe lle gwag presennol i lywodraethwyr awdurdod lleol yn y chwe ysgol yn y tabl yn 4.1, fod pob ymgeisydd yn bodloni'r meini prawf cymeradwy ar gyfer penodi llywodraethwr awdurdod lleol ac nad oedd cystadleuaeth am y llefydd gwag hyn. Felly, manylwyd ar yr apwyntiadau a argymhellir fel a ganlyn

Aelod Cabinet Addysg

Enw'r ymgeisydd	Ysgol
Y Cynghorydd Paul Davies	Ysgol Gynradd Newton
Mr Karl Jones	Ysgol Gynradd Hengastell
Mr Damien Faulkner	Ysgol Gynradd Gymraeg Calon y Cymoedd

Miss S Wootton	Coleg Cymunedol Y Dderwen
Mrs Tracey Evans	Ysgol Gyfun Pencoed
Dr Elaine Venables	Ysgol Gynradd Newton

PENDERFYNWYD: Cymeradwyodd y Cabinet y penodiadau y manylwyd arnynt ym mharagraff 4.1 o'r adroddiad.

83. RHAGLEN MODERNEIDDIO YSGOLION – EGIN YSGOL CYFRWNG CYMRAEG

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Addysg a Chymorth i Deuluoedd adroddiad a oedd yn gofyn am gymeradwyaeth y Cabinet i gyflwyno adroddiad i'r Cyngor yn gofyn am ganiatâd ar gyfer cyllideb gyfalaf ar gyfer cynllun egin ysgol cyfrwng Cymraeg arfaethedig Porthcawl. Roedd angen costau arolwg hefyd hyd at y cam tendro i'w gynnwys yng nghostau rhaglen gyfalaf y Cyngor, a ariannwyd o adnoddau Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr (CBSP) i ddechrau, ar y dybiaeth y bydd costau'n cael eu hadennill unwaith y bydd Llywodraeth Cymru wedi cymeradwyo'r achos cyfiawnhad busnes a ailgyflwynwyd.

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau a Chymorth Teuluoedd gefndir i hwn yn adran 3 o'r adroddiad. Er bod yr achos o gyfiawnhad busnes wedi ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru er mwyn cael sêl bendith ym mis Mai, eglurodd fod angen ailgyflwyno hynny wedi i dendrau yn ymwneud â'r cynllun gael eu dychwelyd.

Mae'r grant cyfalaf cyfrwng Cymraeg yn ymrwmo Llywodraeth Cymru i 100% o gyllid y cynllun ond dim ond ar ôl iddyn nhw gymeradwyo'r achos busnes.

Ychwanegodd fod angen cymeradwyaeth y Cabinet erbyn hyn felly, i gyflwyno adroddiad i'r Cyngor ar 16 Tachwedd 2022 yn gofyn am ganiatâd i gyllideb gyfalaf costau dylunio ac arolygu'r cynllun hwn (hyd at gyfnod tendro) gael ei gynnwys yn rhaglen gyfalaf y Cyngor.

Esboniodd yr Aelod Cabinet dros Gymunedau fod hwn yn gam pwysig wrth dyfu addysg Gymraeg yn y fwrdeistref a chroesawodd yr adroddiad hwn. Ategwyd hyn gan yr Arweinydd gan ddweud ei bod wedi bod yn uchelgais i'r gymuned Gymraeg fod hyn yn digwydd ym Mhorthcawl.

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet

- yn argymhell i'r Cyngor y dylid cynnwys cyllideb gyfalaf ar gyfer cynllun egin ysgol cyfrwng Cymraeg arfaethedig Porthcawl ar gyfer costau dylunio ac arolygu hyd at y cam tendro (£370k) yn rhaglen gyfalaf y Cyngor, wedi'i hariannu'n wreiddiol o adnoddau CBSP ar y rhagdybiaeth y bydd costau'n cael eu hadennill o grant unwaith y bydd Llywodraeth Cymru wedi cymeradwyo'r achos cyfiawnhad busnes a ailgyflwynwyd.

84. RHEOLI ANSAWDD AER LLEOL - ADRODDIAD CYNNYDD BLYNYDDOL 2022

Cyflwynodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol a Rheoleiddiol, Adnoddau Dynol a Pholisi Corfforaethol adroddiad a oedd yn gofyn am gymeradwyaeth ar gyfer Adroddiad Cynnydd Blynyddol Rheoli Ansawdd Aer Lleol (LAQM) Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr 2022 yn seiliedig ar y setiau data ansawdd aer a gafwyd yn 2021. Yn ôl yr adroddiad hwn mae angen cymeradwyaeth y Cabinet er mwyn cyflwyno fersiwn derfynol i Lywodraeth Cymru (LIC).

Darparodd y Rheolwr Gweithredol - Gwasanaethau Rheoleiddio a Rennir gefndir yr adroddiad fel y nodir yn adran 3. Esboniodd fod yr Adroddiad Cynnydd Blynyddol 2022 yn cadarnhau bod dau safle ar Stryd y Parc yn 2021 wedi bod yn fwy na'r amcan ansawdd aer ar gyfer nitrogen deuocsid fel y rhagnodir yn Rheoliadau Ansawdd Aer (Cymru) 2000 a Rheoliadau Ansawdd Aer (Diwygio) (Cymru) 2002. Mae pob lleoliad arall o fewn Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn parhau i fodloni'r amcanion ansawdd aer perthnasol.

Esboniodd fod Gorchymyn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Stryd y Parc, Pen-y-bont ar Ogwr wedi'i godi ar 1 Ionawr 2019. Mae'r ardal sy'n ffurfio Gorchymyn Ardal Rheoli Ansawdd Aer Rhif 1 Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, Stryd y Parc, wedi'i hamlinellu yn Ffigur 1. Tynnodd sylw at y gwahanol ffigyrau fel y nodir yn adran 4 o'r adroddiad.

Croesawodd yr Aelod Cabinet Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol yr adroddiad gan nodi bod ansawdd aer o bwysigrwydd uchel i iechyd ein bwrdeistref ac mae ansawdd aer gwael yn costio miliynau i'r GIG bob blwyddyn. Ychwanegodd fod ansawdd aer da ym Mhen-y-bont yn gyffredinol ond bod nifer o fannau lle mae angen gwelliant fel Heol y Parc. Anogodd drigolion i gael eu hymatebion i mewn ar gyfer yr ymgynghoriad.

Gofynnodd yr Arweinydd am safle samplu Pencoed a'r agosrwydd at y groesfan rheilffordd ym Mhencoed. Adroddwyd yn aml fod problemau gyda cherbydau'n segura yn yr ardal honno a gofynnodd a oedd hyn yn cael ei fonitro. Esboniodd y Rheolwr Gweithredol - Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir fod hyn yn cael ei fonitro ac roedd yr ardal yn cydymffurfio â'r safon ansawdd aer nitrogen deuocsid gyda chanlyniadau'r blynyddoedd diwethaf yn 18.5 a oedd yn dda o fewn y safon o 40 microgramau. Ychwanegodd y gallai mwy o fonitro amser real gael ei ddefnyddio i fonitro traffig wrth i gerbydau giwio.

Gofynnodd y Cynghorydd Spanswick a oedd yn gywir yn yr adroddiad bod llawer o ardaloedd o Stryd y Parc mewn gwirionedd o fewn cydymffurfiaeth 40 microgramau a dim ond ychydig o ardaloedd a oedd yn disgyn y tu allan i'r cydymffurfiaeth. Cadarnhaodd y Rheolwr Gweithredol -Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir fod hyn yn wir ac fe roddodd ymateb technegol.

PENDERFYNWYD: Bod y Cabinet

- yn nodi canlyniadau monitro ansawdd aer a gasglwyd yn 2021 a chytuno ar gwblhau Adroddiad Cynnydd Blynyddol 2022 (ynghlwm fel Atodiad 1) i'w gyflwyno fel fersiwn derfynol i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Rhagfyr 2022.
- yn nodi'r cynnydd a wnaed wrth ddatblygu'r Cynllun Gweithredu Ansawdd Aer ar gyfer Stryd y Parc.

85. RHAGLEN CENEDLAETHOL TALIADAU TIR LLEOL

Cyflwynodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol a Rheoleiddiol, Adnoddau Dynol a Pholisi Corfforaethol adroddiad a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cabinet mewn perthynas â'r Rhaglen Genedlaethol Pridiannau Tir Lleol a'r amserlen i Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr (CBSP) symud ar draws ei ddata Pridiannau Tir Lleol yn 2022/23.

Rhoddodd gefndir fel y nodir yn adran 3 o'r adroddiad. Esboniodd fod adroddiad wedi'i gyflwyno i'r Cabinet ar 9 Mawrth 2021 yn amlinellu'r amserlen ar gyfer Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr i fudo ar draws ei gofnodion Pridiannau Tir Lleol yn 2022/23 a cheisio awdurdod i ymrwymo i Gytundeb Cydweithredol gyda Chofrestrfa Tir Ei Mawrhydi i ffurfioli'r trefniadau a galluogi Cofrestrfa Tir Ei Mawrhydi i dderbyn data

gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr a dechrau gweithgareddau asesu data. Ers sefydlu'r prosiect, mae'r Gyngor wedi cydweithio gyda'r Tîm Ymgysylltu Cynnar yng Nghofrestrfa Tir Ei Mawrhydi mewn perthynas â chymau cyntaf y broses ymfudo a chwblhau nifer o dasgau i sicrhau bod y data sydd yng nghofrestr Pridiannau Tir Lleol y Gyngor yn barod ar gyfer ymfudo a sicrhau trosglwyddiad effeithlon

Ychwanegodd fod swyddogion o Gofrestrfa Tir Ei Mawrhydi wedi ymweld â'r Swyddfeydd Dinesig ar 18 Hydref 2022 i ddechrau'r prosiect yn ffurfiol a chyflwyno'r cyfarfod mobileiddio / darganfod ar y safle lle cafodd ffynonellau data'r Gyngor eu harchwilio'n fanwl. Bydd swyddogion Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn parhau i weithio gyda Chofrestrfa Tir Ei Mawrhydi i gynnal y trosglwyddiadau data Pridiannau Tir Lleol sydd eu hangen i gydlynu symud data i'r gofrestr ddigidol genedlaethol. Roedd gwybodaeth bellach yn adran 4 o'r adroddiad.

Mynegodd yr Aelod Cabinet Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol bryderon ynghylch cyflymder y chwiliadau presennol tra bod data'n cael ei drosglwyddo i'r system newydd a'i obaith oedd y byddai unrhyw oedi posibl yn cael ei ddatrys. Gofynnodd i unrhyw bryderon a godwyd gan y tîm ar faterion cyfredol gael eu dychwelyd i'r Cabinet. Eglurodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Cyfreithiol a Rheoleiddiol, Adnoddau Dynol a Pholisi Corfforaethol fod 30 diwrnod ar hyn o bryd ar gyfer taliadau tir lleol. Gofynnodd a oedd unrhyw un angen chwiliad brys a oedd yn rhwym o ran amser i gysylltu â'r tîm.

PENDERFYNWYD:

Bod y Cabinet yn nodi'r adroddiad ac:

- yn dirprwyo awdurdod i'r Prif Swyddog – Gwasanaethau Cyfreithiol a Rheoleiddiol, Adnoddau Dynol a Pholisi Corfforaethol i ffurfioli'r trefniadau cyflawni gyda Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi a chymeradwyo'r cynllun cyflawni ar ran y Gyngor a llunio cytundebau cytundebol pellach yn ôl yr angen gyda CThEM;
- Mewn ymgynghoriad â Swyddog Adran 151, derbyn yr holl gyllid priodol yn ffurfiol gan Gofrestrfa Tir Ei Mawrhydi a phenderfynu ar wariant priodol er mwyn bodloni rhwymedigaethau'r Gyngor o dan unrhyw gynllun cyflenwi ffurfiol;
- yn derbyn adroddiad pellach wrth i'r prosiect fynd yn ei flaen.

86. ADRODDIAD GWYBODAETH I'W NODI

Cyflwynodd y Swyddog adroddiad i hysbysu'r Cabinet o'r Adroddiad Gwybodaeth i'w nodi sydd wedi'i gyhoeddi ers ei gyfarfod arferol diwethaf.

Tynnodd Adran 4 sylw at yr adroddiad ac roedd hyn ar gael trwy wefan y cynghorau.

Esboniodd Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau fod y gwaith hwn wedi'i wneud i gryfhau'r colofnau yn y maes parcio yn Brackla. Yr amcangyfrif ar gyfer y gwaith brys oedd tua £40,000, ond mae angen gwneud gwaith ychwanegol a bydd y costau oddeutu £60,000. Bydd y gost ychwanegol hon yn cael ei chymryd ar ffurf cyllidebau presennol o fewn y gyfarwyddiaeth cymunedau.

PENDERFYNWYD:

Bod y Cabinet yn cydnabod cyhoeddiad y ddogfen a restrir yn yr adroddiad hwn.

87. EITEMAU BRYS

Dim